

Dlaczego miasta potrzebują stref czystego transportu (SCT)?

Strefy czystego transportu (SCT) są sprawdzonym rozwiązaniem mającym na celu ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, będącego największym środowiskowym zagrożeniem zdrowotnym w Europie. Dobrze zaprojektowane strefy SCT mogą również zredukować stężenie szkodliwych dla klimatu emisji spalinowych, poprawić jakość życia w miastach i pobudzić lokalną gospodarkę.

Jakie efekty przynoszą strefy czystego transportu?

Istnieją wyraźne dowody ich pozytywnego efektu

Strefy SCT zmniejszają stężenie dwutlenku azotu (NO₂) o **ok. 20%** w różnych warunkach. W niektórych przypadkach, np. w centrum Londynu, **redukcja stężenia spalin może sięgać nawet 46%**.

Odnotowano również korzyści klimatyczne: londyńska „strefa ultraniskiej emisji spalin” zmniejszyła emisję CO₂ o **800 000 ton** w latach 2019–2022, co odpowiada rocznej emisji z ponad **600 000 samochodów** [1].

Dodatkowe korzyści obejmują przyspieszenie odnowy floty i przejście na czystsze opcje transportu. Strefy SCT mogą również ograniczyć ruch zmotoryzowany (np. o 3% do 9% w centrum Londynu), przyczynić się do zmniejszenia natężenia ruchu i konieczności posiadania samochodu oraz ograniczenia hałasu.

Strefy SCT mogą mieć również pozytywny wpływ na lokalną gospodarkę. Początkowa strefa czystego transportu w Madrycie wiązała się ze wzrostem **sprzedaży detalicznej w centrum miasta o 8,6%**.

W Europie jest ponad 320 stref czystego transportu i liczba ta stale rośnie

Liczba aktywnych stref SCT w Europie wzrosła z 228 w 2019 r. do 320 w 2022 r. (+40%). Oczekuje się, że liczbata wzrośnie o kolejne 58% do 2025 r.

Do 2025 r. 27 miast planuje rozszerzyć lub zaostrzyć istniejące strefy SCT, a co najmniej 35 miast planuje wprowadzić strefy zerowej emisji do 2030 r.

Największa SCT na świecie to londyńska strefa ultraniskiej emisji spalin. Obejmuje ona wszystkie dzielnice Londynu i centrum miasta – łącznie 9 mln mieszkańców.

STC działają w 320 europejskich miastach. Do 2030 r. co najmniej 35 z nich planuje zintensyfikować swoje wysiłki poprzez wprowadzenie stref o zerowej emisji.

Jak wytyczać strefy czystego transportu?

Nie ma uniwersalnego podejścia do stref SCT, ale istnieją pewne sprawdzone receptury.

7 składników sukcesu

Przepis na udaną strefę czystego transportu zawiera siedem podstawowych składników:

- ✓ Jasno określone cele, obszar, zakres i chronologię działań
- ✓ Wizję zeroemisyjnej mobilności miejskiej
- ✓ Gruntowną i szeroką komunikację
- ✓ Skuteczne i społecznie sprawiedliwe strategie egzekwowania prawa
- ✓ Systemy monitorowania
- ✓ Ukierunkowane wsparcie dla najuboższych
- ✓ Środki uzupełniające w celu promowania aktywnego i publicznego transportu

Korzyści dla wszystkich: zapewnienie szybkiej i społecznie sprawiedliwej transformacji

Miasta muszą zapewnić szybkie i społecznie sprawiedliwe przejście na czystą, zdrową i sprzyjającą włączeniu społecznemu mobilność, szczególnie w przypadku najbardziej potrzebujących grup.

Pięć rozwiązań okazało się szczególnie skutecznymi:

- ✓ Zachęty do złomowania starszych wysokoemisyjnych pojazdów
- ✓ Obniżenie kosztu zakupu rowerów
- ✓ Obniżenie kosztu biletów na transport publiczny
- ✓ Huby współdzielonej mobilności
- ✓ Społeczny leasing pojazdów elektrycznych

